

100 DNŮ V ČELE RESORTU

Vedení MŠMT: ministr O. Liška, 1. NM E. Bartoňová, NM V. Růžička, VŘ R. Hvězda, NM J. Kocourek, NM D. Lužný, VŘ J. Vitula, NM J. Kitzberger

Funkci ministra školství, mládeže a tělovýchovy zastávám čtyři měsíce. Na tiskové konferenci v polovině prosince jsem představil okruh témat, která v oblasti školství pokládám za zvlášť palčivá. Není pochyb o tom, že změny jsou nutné. Vzdělávací systém tak, jak je nastaven, není schopen dostatečně stimulovat konkurenceschopnost České republiky a zároveň neoslabil sociální soudržnost. Jedině promyšlená dlouhodobá strategie založená na mezinárodních zkušenostech může zaručit

takové řešení nedostatků českého školství, které nebude plynout z náhod. Takovou strategii však může vytvořit jen kvalitní vrcholový management.

Od prvního dne v úřadu kladu ve vztahu ke svým spolupracovníkům důraz na čtyři aspekty: **zkušenost** (ale ne strnulost), **schopnost navrhnout a dodržet harmonogram** (ale harmonogram, který má obsah a není jen soupisem rutinních opatření), **schopnost rozšiřovat expertní**

zázemí (ale ne za cenu zbytečné fluktuace a týmové nestability) a **ochotu komunikovat s médii a veřejností** (ale ne za cenu, že „práce stojí“). Nic z výše uvedeného není možné bez vysokého osobního nasazení všech. Bilancování u příležitosti svých 100 dnů v čele MŠMT ukázalo, že první výsledky se dostávají, ať už se jedná o státní maturitu, přípravu čerpání prostředků z evropských strukturálních fondů nebo reformu vysokého školství.

ONDŘEJ LIŠKA SLOVO MINISTRA

Při svém nástupu do funkce ministra jsem prohlásil, že jedním z mých cílů je otevřít „svůj“ úřad veřejnosti. Otevřený ZPRAVODAJ MŠMT je jedním z prvních konkrétních výsledků. Budu rád, pokud mi sdělíte své názory na něj i na cokoliv jiného ze školství. Vždy jsem kladl důraz na věcný přístup a otevřenou komunikaci s každým, kdo o to stojí a má co říci. Jen tak se dočkáme stavu, kdy nebude budoucí osud reformativních opatření závislý na tom, z jaké strany pochází nový ministr.

Před necelým měsícem jste mohli zaznamenat zřízení nové skupiny MŠMT pro oblast sociálních programů ve školství. Ve vzdělávání dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, v oblastech romské integrace, rovných příležitostí, speciálního vzdělávání nebo ústavní výchovy, tam všude se už v minulosti odvedl solidní kus práce. Dosud ale nepřinesla odpovídající výsledky, protože nebyla dostatečně komplexní a efektivní. Proto jsem se rozhodl organizačně sjednotit veškeré aktivity ministerstva a jím řízených organizací týkající se uvedených problematik. Jsem přesvědčen, že pod vedením náměstka Dušana Lužného budou konečně v plné míře využívány zkušenosti, které s řešením problémů sociální dimenze vzdělávání máme (o jeho koncepci více na str. 7). Řada věcí však byla v minulosti podceňována a jedním z výsledků je i známý rozsudek velkého senátu Evropského soudu ve Štrasburku o porušení zákazu diskriminace ve spojení s právem na vzdělání, který stál Českou republiku peníze a bohužel i trochu prestiže. To chceme do budoucna změnit.

KOMPETENCE JEDNOTLIVÝCH SKUPIN MŠMT

SKUPINA 1

zabezpečuje oblast finanční, právní a správu úřadu. Spadá pod ni mimo jiné odbor pro záležitosti EU.

SKUPINA 2

zabezpečuje oblast všeobecného, odborného a dalšího vzdělávání.

SKUPINA 3

zajišťuje oblast výzkumu a vysokého školství.

SKUPINA 4

zajišťuje řízení Operačních programů EU. Spadá pod ni odbor Operačního programu Rozvoje lidských zdrojů, odbor řízení Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a odbor řízení Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.

SKUPINA 5

zabezpečuje oblast sportu a mládeže, mimo jiné také oblast státní sportovní reprezentace a přípravy sportovních talentů.

SKUPINA 6

zabezpečuje sociální programy ve školství, mimo jiné vzdělávání dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, vzdělávání azylantů, menšin atp.

Vítejte u prvního čísla OTEVŘENÉHO ZPRAVODAJE MŠMT!

Představujeme vám nové komunikační médium Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy – Otevřený ZPRAVODAJ MŠMT. Jedná se o čtvrtletník, jehož cílem je informovat o dění v rámci jednotlivých skupin a odborů ministerstva ve vztahu k aktuálním tématům resortu. Důraz je kladen na otevřenost a přehlednost informací, které budou směřovat od ministerstva ke školským a vzdělávacím zařízením a dalším partnerům. Otevřený ZPRAVODAJ MŠMT vám v každém čísle představí stanoviska ministra, konkrétní zaměstnance MŠMT a jejich odpovědi na aktuální otázky. Rubriky jednotlivých vydání ZPRAVODAJE budou korespondovat s tématy řešenými v konkrétním čtvrtletí.

Hlavními tématy prvního čísla jsou kurikulární reforma, státní maturity, nově ustanovená skupina pro sociální programy ve školství, operační programy EU, příprava aktivit MŠMT pro období předsednictví ČR v Radě EU a novela školského zákona.

Vaše redakce

Z OBSAHU

Rozhovor s 1. NM E. Bartoňovou	
Předsednictví ČR v Radě EU	strana 2
Maturita a kurikulární reforma	strana 3
Operační programy EU	strana 4
Rozhovor s NM V. Růžičkou	
Bílá kniha terciárního vzdělávání	strana 5

ČESKÉ PŘEDSEDNICTVÍ EU 2009

1. NM Eva Bartoňová: SOUSTŘEDÍME SE NA ODSTRAŇOVÁNÍ BARIÉR PŘI POHYBU STUDENTŮ A VÝZKUMNÝCH PRACOVNÍKŮ.

Přípravy na předsednictví České republiky v Radě EU jsou v plném proudu. Co konkrétně to pro MŠMT znamená a jaké události můžeme v první polovině roku 2009 očekávat, jsme se zeptali 1. náměstkyně E. Bartoňové.

Jaké budou priority MŠMT pro české předsednictví?

Sektorové priority MŠMT jsou navázány na národní priority České republiky, které vyjadřuje motto „Evropa bez bariér“ a klíčová oblast zájmu „Evropa konkurenceschopná a otevřená“. Česká republika hodlá prosazovat prohlubování konkurenceschopnosti EU a jedním z klíčových faktorů v této oblasti jsou inovace. Důležitým předpokladem pro dlouhodobé udržení konkurenční výhody je také kvalifikovaná pracovní síla.

Z výše uvedeného vyplývají i vlastní priority MŠMT. Soustředíme se na odstraňování bariér při pohybu studentů a výzkumných pracovníků, na vytváření velkých infrastruktur výzkumu a obecně na budování evropského výzkumného prostoru. Důležitá je také problematika partnerství mezi vzdělávacími institucemi a zaměstnavateli, ať už se jedná o oblast výzkumu či flexibility pracovní síly a schopnosti škol reagovat nabídkou vzdělávání na změny pracovního trhu i na změny demografické. S budoucími výzvami se hodláme vyrovnat i v rámci další priority, kterou je vzdělávání a odborná příprava po roce 2010.

V oblasti mládeže se ministerstvo zaměřuje na problematiku dobrovolnictví ve všech jeho podobách a na důležitou celoevropskou agendu, tzv. Evropský pakt pro mládež, který se v rámci naplňování Lisabonské strategie zabývá otázkami uplatnění mladých lidí ve společnosti. V oblasti sportu se budeme věnovat otázce jeho autonomie a podpory ze strany státu. Neopomíjíme ani řadu dalších priorit, které budou významným způsobem přispívat k jeho přínosu pro zdravý životní styl.

Kolik a jaké akce bude MŠMT v rámci předsednictví pořádat na území České republiky?

Resort školství plánuje během českého předsednictví zorganizovat v ČR dvě neformální zasedání Rady EU, a to Rady EU pro vzdělávání a mládež, a Rady EU pro konkurenceschopnost, na které se podílíme s Ministerstvem

průmyslu a obchodu. Kromě toho je plánováno v ČR za resort školství pořádat více než 20 akcí, jako jsou konference, pracovní skupiny a různá setkání. Většina těchto akcí se bude konat v Kongresovém centru v Praze, které bude po celý půlrok předsednictví přizpůsobeno předsednickým akcím.

Kterou z plánovaných akcí MŠMT v průběhu českého předsednictví považujete za nejdůležitější a proč?

Všechny akce, které MŠMT bude pořádat, jsou důležité a jejich zajištění a bezproblémový průběh je pro nás prioritou. Akcemi na nejvyšší úrovni, a snad by se dalo říci akcemi nejprestižnějšími, jsou právě ona dvě neformální zasedání zmíněných Rad, jichž se zúčastní příslušní ministři všech členských států EU.

Co je to předsednictví EU?

Předsednictví představuje výkon funkce, kterou vykonává vždy jeden z členských států EU po dobu šesti měsíců. Během výkonu předsednictví daná země odpovídá za celkové fungování Rady EU (9 formací) a všech jejích pracovních skupin (cca 300). Předsednická země vytyčuje priority pro jednotlivé politiky EU, které se snaží naplňovat, a zároveň představuje moderátora při hledání kompromisních řešení. Aby byla zachována kontinuita mezi jednotlivými předsednictvími a jejich prioritami, sestavují vždy tři po sobě jdoucí předsednictví společný osmnáctiměsíční program. Česká republika bude vykonávat předsednictví v 1. polovině roku 2009, předcházet bude předsednictví Francie a následovat bude Švédsko. Předsedající stát reprezentuje Radu EU při jednáních s ostatními unijními institucemi (Evropský parlament, Evropská komise) a také celou EU vůči ostatnímu světu.

Pro předsedající zemi je výkon předsednictví velkou příležitostí prezentovat se před ostatními státy EU, zároveň je však jedním z nejnáročnějších úkolů vyplývajících z členství v EU.

1. NM Eva Bartoňová

Příprava na předsednictví ČR v Radě EU obnáší jak obsahovou část – priority předsednictví, tak logisticko-technické zabezpečení připravovaných akcí. Koordinaci příprav předsednictví na MŠMT zajišťuje odbor pro záležitosti EU pod vedením ředitele Pavla Trantiny (na fotografii zcela vpravo).

„Evropa bez bariér“ – motto českého předsednictví

Tímto motto vyjadřuje Česká republika vůli k odstraňování překážek mezi členskými státy EU, ale i otevřenost celému světu. Snahou českého předsednictví by mělo být odstraňování přetrvávajících bariér především v oblasti vnitřního trhu – volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu.

MATURITY A KURIKULÁRNÍ REFORMA

NM Jindřich Kitzberger:

KATALOGY POŽADAVKŮ K MATURITNÍ ZKOUŠCE JSOU JIŽ K DISPOZICI

Od září 2008 chce MŠMT zahájit vzdělávání pedagogů, kteří budou státní maturitu realizovat. V roce 2009 bude systém vyzkoušen. První studenti a studentky by tak měli státní maturitu složit v roce 2010. Na naše otázky odpovídal náměstek J. Kitzberger.

NM Jindřich Kitzberger. Foto O. Besperdt

Kdy se začalo poprvé uvažovat o zavedení nového modelu státních maturit?

Myslenka tzv. státní maturity pochází již z druhé poloviny 90. let, poprvé do zákona se však dostala v roce 2004. Tehdy byly do školského zákona včleněny paragrafy o společné části maturitní zkoušky, která měla být poprvé realizována v roce 2008. V roce 2007 však byla poslancekova iniciativou navržena změna zákona, kterou došlo jednak k odkladu státní maturity o 2 roky a jednak k rozložení do dvou kroků – v roce 2010 budou studenti maturovat ze dvou povinných předmětů a teprve v roce 2012 k nim přibude třetí, volitelný předmět.

Jaký je cíl nového modelu státních maturit?

Maturita v podobě, ve které byla popsána ve školském zákoně z roku 2004, byla právem kritizována, a to nejen pro svou nepřipravenost, ale také pro řadu koncepčních nedostatků. Obecně je cílem nového modelu učinit maturitu užitečnou a smysluplnou pro všechny zúčastněné a zároveň celkově zvýšit úroveň ověřování výstupů na konci střední školy. Společnou částí maturitu bychom měli dosáhnout srovnatelnosti výsledků. Není žádným tajemstvím, že úroveň maturit, které jsou zcela v režii jednotlivých škol, je dnes velmi rozdílná. Kromě toho se chceme pokusit také o to, aby výsledky maturitní zkoušky mohl absolvent střední školy využít v přijímacím řízení do terciárního studia.

Co znamená „dvouúrovňová maturita“?

Maturita sama o sobě dvouúrovňová není. Jedná se o jednotnou zkoušku, na jejímž základě každý absolvent maturitního oboru obdrží právně stejný hodnotný doklad o ukončení úplného středního vzdělání s maturitou. U povinných předmětů společné části maturitu pak budeme nabízet zkoušku ve dvou úrovních, základní a vyšší. Z toho vyplývá, že známku z těchto předmětů bude nutné hodnotit v souvislosti se zvolenou úrovní zkoušky. Toto řešení je jediné možné v našem diferencovaném systému středního vzdělávání, aby zároveň byla splněna podmínka o užitečnosti maturity pro všechny.

Bude mít škola i nadále možnost využít ve školní části maturity svoji profilaci?

V profilové části maturity (v tzv. školní části) se základní princip nemění, tj. zůstává naprosto v kompetenci příslušné školy. Skládá se z 2-3 povinných předmětů a z nabídky předmětů nepovinných, ze kterých si student může volit maximálně 2.

Jaký je časový harmonogram zavádění nového modelu maturit?

Od začátku školního roku 2008/2009 by již školy měly zcela přesně vědět, jakou bude mít maturita podobu, protože do té doby by měla být schválena novela školského zákona. Ta v současné době směřuje do vlády. Zároveň vydalo ČZV Katalogy požadavků k maturitní zkoušce, aby již 24 měsíců před konáním zkoušky věděli učitelé i žáci, jaký bude obsah zkoušek. Od září 2008 by pak mělo být zahájeno masivní vzdělávání všech pedagogů, kteří budou maturitu realizovat. V roce 2009 plánujeme systém vyzkoušet. První studenti, které čeká státní maturita, jsou dnes ve druhém ročníku a tato událost je tedy potkává v roce 2010.

Katalogy požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky obdrželi ředitelé a ředitelky škol během března a zároveň jsou ke stažení na adrese: <http://www.cermt.cz/docDetail.aspx?docid=18015015&doctype=ART>

Školská (kurikulární) reforma

Školská reforma má zefektivnit a zpřístupnit vzdělávací proces. Namísto memorování pojmů se hlavním cílem vzdělávání stává rozvoj těch klíčových kompetencí, které jsou pro dnešní svět zásadní, např. umění učit se, komunikovat s ostatními, řešit problémy, vyhledávat souvislosti, nést za své jednání a chování odpovědnost atd. Jde o vědomosti, dovednosti a osobnostní vlastnosti, které jsou široce využitelné, umožňují uplatnění v širokém spektru povolání, adaptaci na změny atd. Dosavadní učební osnovy byly totožné pro všechny školy v republice. Oproti tomu rámcové vzdělávací programy stanovují jen základní požadavky ze strany státu a každá škola je pak konkretizuje ve svém školním vzdělávacím programu, šitěm na míru vlastním učitelům, zájmům žáků a případně požadavkům rodičů.

Jedinečný nástroj pro pedagogy

Metodický portál www.rvp.cz je volně přístupná databáze aktuálně zhruba 1500 metodických příspěvků využitelných při tvorbě a realizaci školních vzdělávacích programů (ŠVP). Portál denně navštíví přes 2 000 zájemců (k 10. 3. 2008), kteří si mohou vybrat z široké nabídky informací: plných znění RVP a manuálů pro tvorbu ŠVP, námětů pro vytváření ŠVP a ukázek zpracování konkrétních částí ŠVP pilotními školami, informací o metodických a didaktických trendech u nás i v zahraničí, nabídky dalšího vzdělávání pedagogů, tematických vstupů – sekce věnované klíčovými kompetencím, průřezovým tématům, autoevaluaci apod. Portál provozuje Výzkumný ústav pedagogický v Praze, přímo řízená organizace MŠMT.

V čem spatřujete hlavní přínos či úskalí školské reformy?

Ludmila Michálková

učitelka ZŠ Příbram - Březové Hory:

"Nová školská reforma klade vyšší nároky nejenom na učitele, ale i na žáka. Ten by se měl ze své, poněkud pasivní role posluchače a „papouška“ naučených pojmů stát myslící bytostí, která se učí v mnohem větší míře komunikovat, vyhledávat souvislosti, aktivně využívat poznatků z jednoho předmětu v jiném, vyhledávat doplňující informace, pracovat s nimi, využívat klíčové pojmy a na jejich základě samostatně prezentovat a obhajovat výsledky své práce. Bohužel, moje dosavadní praxe ukazuje, že i mnohým žákům se tento způsob výuky příliš nelíbí, protože nestačí pouze se něco „nabílovat“ a od říkat, ale musí začít o problému přemýšlet, hledat a obhajovat svá řešení."

Zdeněk Brož

ředitel ZŠ Chručim, Dr. J. Malík 958:

"V Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání dostaly školní dokumenty, ve kterém se říká, že to, o co se již řadu let, někdy i téměř ilegálně, pokoušeli jednotlivci i celé školy, je žádoucí a správné. Ke skutečné reformě však může dojít, až všichni učitelé pochopí, že tvorba školních vzdělávacích programů není nic jiného než naprosto legitimní požadavek, aby učitelé o své práci přemýšleli, aby o ní společně v pedagogickém sboru diskutovali, aby si společně naplánovali, co, kdy a v jakých souvislostech do výuky zařadí, aby výuka žáků byla efektivní a smysluplná."

Hana Vellánová

ředitelka ZŠ Planá nad Lužnicí na Tábořsku:

"Úskalí byla celá řada. Dělati jsme něco, co bylo nové a nikdo z učitelů nebyl ve svém studiu na tvorbu tak závažného dokumentu jako je školní vzdělávací program připravován. Bylo potřeba se vzdělat, ale to je hodně času a také peněz. Čas byl velký problém, pro učitele změna v tom, že mají věnovat spoustu hodin společné práci. Jsou zvyklí si raději pracovat sami doma. Také nepochopení smyslu, obava ze změny, nejistota... To všechno působilo jako významný stresový faktor. Pro mne osobně bylo nepřijemné také to, že za práci, kterou dělali učitelé poprvé, a byla to skutečné práce navíc, jsem je nemohla nijak odměnit."

Více rozhovorů naleznete na adrese:

<http://www.msmt.cz/skolskareforma/co-si-mysli-ucitele-a-reditele-o-skolske-reforme>

OPERAČNÍ PROGRAMY EVROPSKÉ UNIE

SLOVO MINISTRA

Není nic staršího než včerejší noviny, ale možná si ještě vzpomenete na loňský podzim a politické napětí kolem špatné přípravy čerpání prostředků na vzdělávání z evropských strukturálních fondů, které vedlo k odstoupení Dany Kuchtové. Při svém uvedení do funkce ministra jsem deklaroval, že tato oblast je jednou z mých absolurních priorit. Mluvíme totiž o bezmála 130 miliardách korun, které má Česká republika získat do roku 2013 v rámci dvou operačních programů: Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) a Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl). Úkolem nového vrchního ředitele sekce řízení operačních programů bylo především stabilizovat rozvrácené odborné týmy, zajistit vyhlášení schváleného OP VK (vyhlášení OP VaVpl bude následovat), připravit příslušnou dokumentaci, aktivně spolupracovat se sociálními partnery a otevřeně diskutovat o všech záměrech ministerstva. Problematika evropských fondů je poměrně složitá oblast vyžadující vysokou míru odbornosti a Česká republika nemá ve veřejném sektoru expertů zrovna nadbytek.

Realizace Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost zahájena

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) je program, který MŠMT realizuje v letech 2007-13 a který umožní využívat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu (ESF) ze strany škol a školských zařízení, krajů, měst a obcí, nevládních neziskových organizací atd. Program je zaměřen na modernizaci počátečního vzdělávání

ve školách a na podporu a dostupnost dalšího vzdělávání pro ty, kteří pocítí potřebu a nutnost doplňovat si v průběhu profesní kariéry svou kvalifikaci. Celková částka určená na financování OP VK činí 2 151,4 mil. € (cca 60 240 mld. Kč), přičemž 85 % tvoří zdroje EU (ESF) a 15 % národní zdroje ze státního rozpočtu.

Vyhlášení prvních výzev OPVK

V prosinci 2007 byly vyhlášeny první tři výzvy, na jejichž základě krajské úřady předložily 39 globálních grantů zaměřených na aktivitu Prioritní osy 1 (počáteční vzdělávání). V únoru a březnu byly tyto granty posuzovány hodnotiteli a postoupeny hodnotící komisi. Od dubna 2008 začnou krajské úřady

vyhlášovat ve svých regionech vlastní výzvy pro grantové projekty. Ve 2. čtvrtletí 2008 se rovněž předpokládá vyhlášení prvních výzev pro individuální projekty nadregionálního a národního charakteru.

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl) pro rok 2008

V letech 2007-2013 bude možné čerpat finanční prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). OP VaVpl je čtvrtým největším českým operačním programem, přičemž z fondů EU je pro něj vyčleněno 2,07 mld. EUR (cca 58,39 mld. Kč), což činí přibližně 7,76 % veškerých prostředků určených pro Českou republiku z fondů EU. OP VaVpl je zaměřen především na posilování výzkumného,

vývojového a proinovačního potenciálu ČR, a to zejména prostřednictvím podpory vzniku špičkových center výzkumu a vývoje (VaV), spolupráce organizací VaV s aplikační sférou, rozvoje kvalitní infrastruktury pro VaV na vysokých školách a vytvoření klimatu příznivého popularizaci, internacionalizaci a komercializaci výsledků vědy a výzkumu.

Připravované akce související s realizací OPVK:

V březnu a dubnu 2008 budou organizována další školení hodnotitelů projektů OP VK. Poté budou kandidáti na hodnotitele zapsáni do tzv. Centrální databáze hodnotitelů OP VK. Odtud budou vybíráni k hodnocení konkrétních projektů vždy dle zaměření jednotlivých výzev.

V březnu a dubnu 2008 budou realizována veřejná projednání projektových záměrů MŠMT, tzv. individuálních projektů národních, které MŠMT připravuje společně s partnery. Podrobnější informace jsou zveřejněny na webových stránkách MŠMT: <http://www.msmt.cz/eu/pozvanka-na-diskusi-k-projektovym-zamerum-msmt-v-ramci-op-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost>.

Dne 14. dubna 2008 se v Praze uskuteční konference s názvem „Výroční setkání – Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2008“. Bližší informace o programu i podmínkách přihlášení naleznete na webových stránkách MŠMT:

<http://www.msmt.cz/eu/vyrocní-setkani-k-esf>

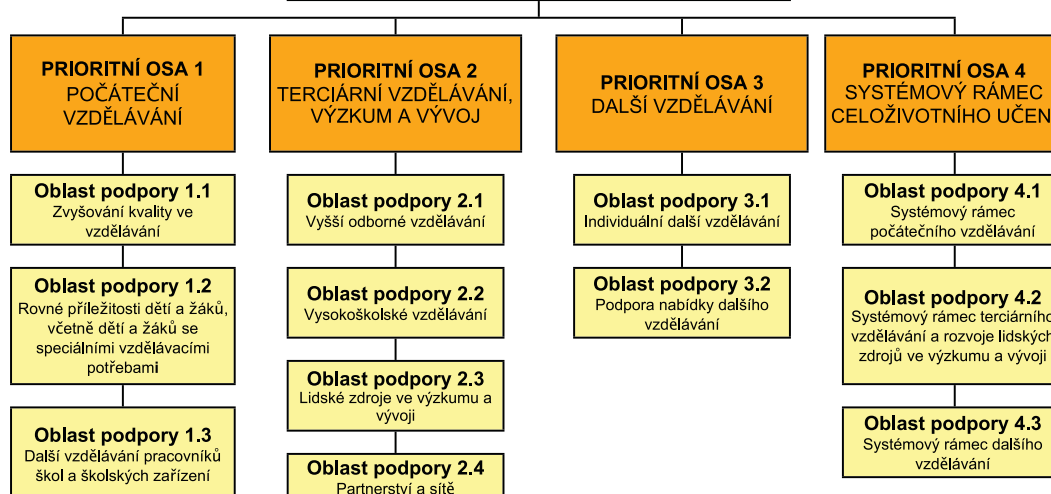

Otázka pro vrchního ředitele J. Vitulu: Co přinese OPVK školám?

OP VK přinese školám nové finanční prostředky na aktivity, které by bez těchto zdrojů nemohly uskutečnit (vyzkoušet si nové metody práce s žáky a studenty, rozšířit nabídku výuky cizích jazyků nebo IT, vytvořit ze školy centrum vzdělávání v prostředí místní komunity – obci, město, kraj apod.).

Kromě samotných prostředků přinese projektování v rámci OP VK školám rovněž neobvyklou zkušenost v oblasti tvorby a řízení projektu; školy mohou nalézt nové partnery a otevřít se tak potřebám místní komunity i další spolupráci, např. se soukromým sektorem.

PŘEHLED PRIORIT A OBLASTÍ PODPORY OPVK

HARMONOGRAM OP VaVpl pro rok 2008

BŘEZEN:
BŘEZEN – SRPEN:
DUBEN – PROSINEC:
PODZIM/ZIMA:

předložení OP VaVpl vládě ČR a následně Evropské komisi
schválení OP VaVpl po dokončení procesu SEA (strategické posuzování vlivů na životní prostředí)
plošná informační a komunikační kampaň
první výzvy k OP VaVpl

USKUTEČNĚNÉ A PLÁNOVANÉ AKCE

Setkání sportovních reprezentantů s ministrem prosinec 2007

Setkání nejúspěšnějších sportovních reprezentantů ČR v roce 2007 s ministrem O. Liškou a náměstkem pro oblast sportu J. Kocourkem se zúčastnili medailisté a medailistky z Mistrovství světa a Mistrovství Evropy juniorů a seniorů včetně zdravotně postižených sportovců.

Spolupráce s odboráři

Ministři Liškovi i šéfovi školských odborů F. Dobšíkovi záleží na tom, aby předešli případným nedorozuměním a konfliktům. Uzavřeli proto dohodu o vzájemné komunikaci jako výraz vůle, že budou při podstatných systémových změnách českého školství postupovat společně a vzájemně konzultovat zásadní plánované kroky. U kulatého stolu 20. 3. 2008 byla projednávána témata financování celého vzdělávacího systému a odměňování zaměstnanců.

Setkání s francouzským ministrem školství březen 2008

25. března se ministr O. Liška sešel se svým francouzským protějškem ministrem školství Xavierem Darcosem. Během neformálního oběda a následného jednání na MŠMT diskutovali o prioritách ČR v oblasti vzdělávání v době předsednictví ČR v EU (ČR přebírá „kormidlo“ předsednictví právě od Francie) a otázkách bilaterální spolupráce mezi oběma zeměmi. Ministra O. Lišku zajímal také projekt společné učebnice historie Francie a Německa, v níž spatřuje možnou inspiraci pro česko-německé prostředí.

Ondřej Liška: 100 dnů v čele MŠMT březen 2008

Na tiskové konferenci k uplynulým sto dnům v čele resortu prohlásil O. Liška: „Od samého začátku kladu důraz na věcný, neideologický přístup, prodiskutování všech sporných otázek a na pravidelnou a otevřenou komunikaci s partnery, ať už se jedná o odbory, školské asociace nebo poslance napříč politickým spektrem. Chci, aby důležité změny a navrhovaná řešení měly širokou podporu. Jen tak jejich osud nebude záviset na budoucím vývoji politické situace.“ Zároveň ministr O. Liška oznámil jmenování doc. PhDr. Dušana Lužného, Dr., svým náměstkem pro sociální programy ve školství.

Setkání s velvyslancem USA leden 2008

Na konci ledna 2008 diskutoval ministr O. Liška s velvyslancem USA v Praze Richardem W. Graberem o vzájemné dohodě o spolupráci, která byla podepsána v loňském roce. Předmětem diskuse byla také výměna zkušeností v oblasti terciárního vzdělávání.

Přijetí mistra Evropy leden 2008

Mistr Evropy, krasobruslař Tomáš Verner, se setkal s ministrem O. Liškou po příletu ze své triumfální zlaté jízdy v Záhřebu.

Podepsání dohody s Francií únor 2008

V očekávání francouzského a následného českého předsednictví v Radě EU posiluje spolupráce obou zemí. Nový program dvoustranné spolupráce mezi vládou ČR a vládou Francouzské republiky v oblasti školství a jazykového vzdělávání na léta 2008–2010 podepsaly 15. února 2008 I. náměstkyně E. Bartoňová a Anne Gazeau-Secret, generální ředitelka Ministerstva zahraničí a evropských věcí Francouzské republiky. Cílem programu je pokračovat v úspěšné spolupráci minulých let a podporovat kromě jiného výuku jazyků na základních a středních školách, dvojazyčné česko-francouzské třídy na gymnáziích v ČR a dvě české sekce na francouzských gymnáziích v Nimes a v Dijonu, podporovat vzdělávání učitelů francouzštiny formou stipendijních pedagogických pobytů ve Francii apod. Pro léta 2008–2010 byly nově vytyčeny dva okruhy spolupráce, a to: vytvoření tříd s rozšířenou výukou francouzštiny a s výukou dvou neязыkových předmětů ve francouzštině na českých gymnáziích a vytvoření společných nebo dvojnásobných česko-francouzských magisterských studijních programů na vysokých školách v ČR. Další projekty se připravují především v oblasti mládeže a sportu.

Zlatý Ámos březen 2008

Semifinále ankety o nejoblíbenějšího učitele České republiky Zlatý Ámos 2008 proběhlo 12. března 2008 v zrcadlových sálech MŠMT. Z patnácti semifinalistů postoupilo do závěrečného kola šest učitelů a učitelek. Své kandidáty mohou do ankety Zlatý Ámos navrhnout pouze žáci. V pátek 28. března, na Den učitelů, bylo oznámeno jméno absolutního vítěze letošního 15. ročníku soutěže.

Pracovní výjezdy ministra školství, mládeže a tělovýchovy do regionů ČR

Ministr O. Liška spolu s dalšími zástupci MŠMT zahájili pracovní návštěvy krajů v roce 2008 výjezdem do Moravskoslezského kraje. S hejtmánem E. Tošenovským, partnery ve vzdělávání na úrovni základního, středního i vysokého školství, partnery v oblasti sociální sféry i zástupci podnikatelského sektoru debatovali o plánovaných změnách ve vzdělávacím systému i o potřebách Moravskoslezského kraje v oblasti vzdělávání.

STŘEDNÍ A VYSOKÉ ŠKOLSTVÍ

AKTUALIZACE DLOUHODOBÉHO ZÁMĚRU MŠMT PRO VYSOKÉ ŠKOLY VE VZTAHU K BÍLÉ KNIZE TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Skupina pro výzkum a vysoké školství MŠMT připravuje pro rok 2009 Aktualizaci cílů svého Dlouhodobého záměru. Pro příští rok stanovuje celkem 10 prioritních oblastí, například implementaci národní soustavy kvalifikací na úrovni vysokých škol, vyhodnocení provedené restrukturalizace studijních programů, podporu mobility studentů a pracovníků vysokých škol, podporu přípravy projektů do operačních programů nebo spolupráci s aplikační sférou. Stanovené

prioritní oblasti vycházejí především ze zhodnocení naplňování Dlouhodobého záměru ministerstva, činnosti veřejných a soukromých vysokých škol v uplynulém období, ze statistických dat poskytnutých vysokými školami a získaných z matrik studentů, z rozboru demografického vývoje a ze zhodnocení výsledků projektu OECD Thematic Review of Tertiary Education, zejména z výsledných doporučení expertů OECD pro Českou republiku.

Na základě zmíněného projektu OECD připravuje ministerstvo jako svůj strategický dokument „Bílou knihu terciárního vzdělávání“, která se stane základem jak pro nový zákon o terciárním vzdělávání, tak pro přípravu nového Dlouhodobého záměru ministerstva pro vysoké školy. Během března bude tento materiál projednán v úrovni skupiny pro výzkum a vysoké školství za účasti delegovaných představitelů České konference rektorů a Rady vysokých škol a dalších

externích odborníků. Následně by měl být tento dokument projednán v úrovni celého ministerstva. Současně se již rozbíhá veřejná diskuse. Připravují se také odborné semináře, např. 12. května proběhne seminář k Bílé knize v Lichtenštejnském paláci v Praze. V říjnu až listopadu by měly proběhnout konečné úpravy Bílé knihy a ta by měla být do konce tohoto roku předložena k projednání na schůzi vlády.

NM Vlastimil Růžička

Ředitel odboru středního a vyššího vzdělávání Martin Mach. Foto O. Besperát

INFORMAČNÍ SYSTÉM WWW.INFOABSOLVENT.CZ POMÁHÁ ŽÁKŮM S VÝBĚREM STŘEDNÍ ŠKOLY

PŘEDSTAVUJEME SYSTÉMOVÝ PROJEKT MŠMT VIP KARIÉRA

Vzdělávání – Informace – Poradenství (VIP Kariéra) je systémový projekt MŠMT, na nějž přispívá Evropský sociální fond. Jeho řešiteli jsou Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR a Národní ústav odborného vzdělávání. V rámci tohoto projektu byla zřízena školní poradenská pracoviště na stovce škol (více na <http://spp.ipp.cz>) a byl vytvořen Informační systém o uplatnění absolventů škol (www.infoabsolvent.cz). Zároveň probíhá prezentace a e-learningové vzdělávání učitelů. Všechny tyto části projektu se navzájem doplňují a přispívají k celkovému zlepšení kvality pedagogicko-psychologického i kariérového poradenství na školách. Veřejně přístupný informační systém navíc pomáhá všem, kteří se rozhodují o své další vzdělávací dráze a potřebují k tomu všestranné informace o oborech, školách i uplatnění jejich absolventů.

Zapojení prostředků ESF do středního vzdělávání prostřednictvím systémových projektů

Pilot S
NSK
VIP Kariéra – informační systém ISA
UNIV

www.pilots.nuov.cz
www.nsk.nuov.cz
www.infoabsolvent.cz
www.univ.nuov.cz

Z kalendáře úkolů odboru středního a vyššího odborného vzdělávání

Řešení problematiky nastavbového studia

únor 2008

Návrh legislativního opatření (novelizace školského zákona) → zrušení vazby na maturitní obory

září 2008

Vytvoření systému oborů nastavbového studia s úplnou návazností na tříleté obory s výučním listem

srpen 2009

srpen 2010

Vydání samostatných RVP pro obory nastavbového studia

SOCIÁLNÍ PROGRAMY VE ŠKOLSTVÍ

NM Dušan Lužný: JE MÝM CÍLEM, ABY NEVLÁDNÍ ORGANIZACE A MINISTERSTVO ÚZCE SPOLUPRACOVALY

Čerstvě jmenovaného náměstka pro sociální programy ve školství jsme se ptali na to, jaké změny stávajícího stavu plánuje ve své funkci učinit.

NM Dušan Lužný

Můžete přiblížit některé důležité kroky, které plánujete v oblasti vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním?

Především je třeba začít intenzivně pracovat na upřesnění, popř. nověm definování kategorie žáků se sociálním znevýhodněním. To je nutným předpokladem pro zajištění efektivního využití vynaložených finančních prostředků. Je pravda, že se v této oblasti, zvláště v případě vzdělávání romských dětí, udělalo mnoho pozitivního, ale stávající situace stále není uspokojivá. Proto chci, aby byla provedena analýza fungování a efektivity stávajících dotačních programů MŠMT. Na jejím základě budeme více podporovat ta opatření, která se již osvědčila (např. přípravné ročníky na základních školách nebo asistenty pedagoga). Zároveň bude nutné provést skutečně nestrannou analýzu transformace původních zvláštních škol.

Do Vaší kompetence patří i oblast prevence a institucionální výchovy. Jaké změny plánujete zde?

Jedním z nutných nástrojů zlepšení životních podmínek dětí, které jsou umístěny v zařízeních s ústavní a ochrannou výchovou, je vytvoření standardů péče. To umožní nastavení minimální

hrance kvality této péče a zároveň srovnávání či měření kvality péče poskytované jednotlivými ústavy. Vedle toho je třeba změnit stav, kdy institucionální péče často znamená „past“, ze které se děti nemohou dostat, a předurčuje jejich další život. Zde chci klást větší důraz na prevenci včetně prevence následné kriminality. Z hlediska racionálního využití finančních prostředků je také nezbytné urychleně provést pasportizaci majetku a následně určit priority, na které bude ministerstvo směřovat investice (nejdříve řešit havarijní stav a poté zlepšovat ten dobrý).

S kým chcete na přípravě těchto změn spolupracovat?

Jednoduše řečeno: se všemi, kteří usilují o zlepšení stávající situace. Chci v co největší míře využít obrovského potenciálu, který představují nevládní organizace. Mým cílem je, aby se nevládní organizace a ministerstvo staly blízkými spolupracovníky. Nevládní organizace jsou prostředím, které generuje inovativní přístupy, ministerstvo zase musí dbát o legislativně čistý postup. Průnik těchto dvou přístupů znamená přínos pro obě strany. Současně chci intenzivněji spolupracovat s dalšími resorty, se kterými máme společný cíl.

Ministr zaštil boj proti šikaně ve školách

Minimalizace šikany (MIŠ), fungující pod záštitou ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, je prvním projektem v České republice, který hledá systémový a celostátně použitelný lék na boj proti šikaně na školách. Její výskyt je totiž překvapivě

vysoký. Přibližně 40% školáků okusilo, jaké to je být šikanován.

Po třech letech práce s vybranými školami a týmy nabralo sdružení AISIS za podpory Nadace OZ dostatek zkušeností k tomu, aby desítkám škol i

zástupcům České školní inspekce nabídlo semináře o základech šikany a předalo jim hlavně praktické informace, jak na šikanu reagovat. Projekt chce však také plošně oslovit českou veřejnost, rodiče i děti. V listopadu 2007 založená Iniciativa proti

šikaně složená z expertů i politiků se ve spolupráci s MŠMT a resorty Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva vnitra bude snažit o efektivní nastavení legislativního rámce prevence a řešení šikany i účinně ovlivňovat veřejné mínění.

Ze sbírek Muzea romské kultury, Brno

Ze sbírek Muzea romské kultury, Brno

Aktuální dotační program MŠMT

Program MŠMT na podporu integrace romské komunity je tematicky zaměřen na vzdělávací aktivity pro děti z romských komunit, jejich rodiče a pedagogy od předškolního vzdělávání přes vzdělávání na základních školách, úspěšný přechod těchto dětí do středního vzdělávání a volbu povolání, na volnočasové aktivity dětí, školní přípravu a výzkum či monitoring situace ve vzdělávání dětí, žáků a studentů. Na rozdíl od minulého roku se žádosti podávají v odlišné elektronické podobě.

Termín pro podání žádostí v rámci první výzvy končí: 30. dubna 2008.

Více na adrese: <http://www.msmt.cz/mladez/vyhlaseni-programu-na-podporu-integrace-romske-komunity-na-rok-2008>

Na této stránce vám budeme přinášet informace o rozvojových a dotačních programech zaměřených na sociální problematiku ve školství vypisovaných v aktuálním čtvrtletí.

SLOVO MINISTRA

Některé spoluobčany není snadné přesvědčit o nutnosti odstranění kulturních stereotypů ve vztahu k ženám, menšinám (ať už národnostním nebo jiným) či dětem ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Také řada nerovností (někdy by se dalo hovořit přímo o nespravedlnostech), která mezi lidmi občas panuje, už zakořenila natolik, že má punc jakési pochybné tradice. Mezi úkoly nově vzniklé skupiny pro sociální programy ve školství patří přispět k postupné demontáži těchto předpokladů a bariér. Modernizační snahy byly v dějinách vždy nejúspěšnější, když se primárně týkaly vzdělávání. Pochopitelně je třeba maximálně zainteresovat i ty, jichž se to přímo týká. Za jeden z nejdůležitějších způsobů zefektivnění systému pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí pokládáme zapojení rodičů do procesu předškolní výchovy a přípravu systému vzdělávání mladých matek.

PŘEDSTAVUJEME...

PŘEDSTAVUJEME NĚKTERÉ ZMĚNY V NAVRHOVANÉ NOVELE ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Jedná se celkem o 50 změn, z nichž převážná část je technického charakteru, kolem 10 změn je významnějšího a koncepčního charakteru. Návrh je ve vnějším připomínkovém řízení a během dubna by měl být předložen k projednání na schůzi vlády. Očekáváme, že vstoupí v účinnost v září 2008.

Zavedení přípravného stupně základní školy speciální a další změny v systému vzdělávání zdravotně postižených žáků (§ 16 odst. 8 a další)

Důvod změny

Nově je do systému vzdělávání zaváděn přípravný stupeň základní školy speciální, který byl v minulosti úspěšně pokusně ověřován a který umožňuje nezbytnou přípravu na vzdělávání dětem s těžším mentálním postižením. Příprava na vzdělávání v přípravném stupni respektuje vývojové zvláštnosti dětí s těžším mentálním postižením v šesti letech, v době nástupu dětské populace k povinnému vzdělávání. Opatření odpovídá i trendu včasné odborné speciálně pedagogické péče o děti se zdravotním postižením. Jedná se o jednoznačnou, v praxi ověřenou přípravu na vzdělávání dětí s těžšími formami mentálního postižení. Vzdělávání v přípravném stupni základní

školy speciální bude úpravou § 123 školského zákona poskytováno bezúplatně, stejně tak jako vzdělávání v přípravné třídě základní školy. Zároveň se na přípravný stupeň základní školy speciální rozšiřuje také podpůrná služba asistenta pedagoga.

Počty žáků ve školách, třídách, studijních skupinách a odděleních (§ 23 odst. 3)

Důvod změny

Umožnit zřizovatelům malých obcí, aby nemuseli rušit (zejména) základní školu, pokud dokážou vzdělávání v takové škole finančně zabezpečit. Současně se novelou zrovnoprávňuje postavení zřizovatelů, neboť dosud mohli výjimku nad stanovené 4 žáky využívat pouze zřizovatelé soukromých a církevních škol.

Povolení opakovat ročník na základní škole ze zdravotních důvodů (§ 52 odst. 5)

Důvod změny

Zpřesněním věty druhé v ustanovení § 52 odst. 5 školského zákona se umožní, aby ředitel školy mohl povolit opakování ročníku na základní škole i z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák ročník na daném stupni základní školy již opakoval. Žáci tak bude poskytnuta možnost získat základní vzdělání za situace, která je pro něj zdravotně nepřiznivá.

Doplnění možnosti pro uchazeče, kteří získali střední vzdělání s výučním listem, aby získali další výuční list v jiném oboru vzdělání (§ 84 odst. 1)

Důvod změny

Umožňuje se získat nový výuční list ve zkráceném studiu všem absolventům středních škol, tedy těm, kteří již jeden výuční list získali. Opatření by mělo mít pozitivní vliv na získání nové kvalifikace, a tím i na mobilitu pracovní síly.

Znovuzavedení poplatků za poslední ročník mateřské školy (§ 123 odst. 2)

Důvod změny

Po zavedení bezplatného posledního ročníku MŠ v roce 2005 se nenaplnila očekávání, která do tohoto opatření byla vkládána. Podíl dětí se v posledních ročnících nezvyšoval a dopad tohoto ustanovení pouze způsobil vyšší nároky na rozpočty zřizovatelů MŠ. Navrhovaná úprava novely navíc nemusí zatížit rodinné rozpočty rodičů s nízkými příjmy. Již dnes je školským zákonem umožněno, aby ředitel školy v odůvodněných případech úplatu snížil nebo od ní rodiče zcela osvobodil, a to zejména z důvodu sociálního znevýhodnění. Pro jakkoli znevýhodněné děti lze využít i přípravné třídy zřizované při základních školách. Docházka do těchto přípravných tříd je bezplatná.

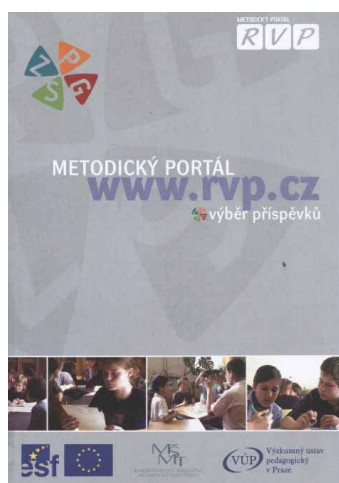
PŘEDSTAVUJEME PUBLIKACE

Klíčové kompetence v základním vzdělávání

Tato příručka nabízí učitelům jeden z možných způsobů, jak lze jednotlivé klíčové kompetence rozpracovat na úrovni 5. a 9. ročníku. Materiál je doplněn ukázkovými lekcemi a praktickými příklady konkrétních činností žáků ve vyučování i v mimoškolních aktivitách. První vydání příručky bylo distribuováno do všech úplných škol v rámci projektu ESF zdarma. Nyní je k dostání za 46,- Kč + poštovné. Příručku si můžete objednat elektronicky na adrese: <http://www.vuppraha.cz/clanek/234>.

Sebníky metodického portálu

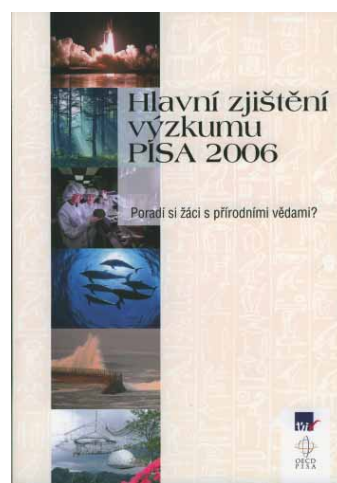
V roce 2007 byly plně organizovaným ZŠ a gymnáziím v celé ČR zdarma distribuovány dva sborníky: **Metodický portál www.rvp.cz - výběr příspěvků** (obsahuje teoretické a praktické příspěvky z jednotlivých vzdělávacích oborů a z tzv. tematických vstupů) a **Metodický portál www.rvp.cz - sborník autoevaluace** (zaměřen na teoretické a praktické příspěvky k tématu autoevaluace). V květnu 2008 vyjde třetí sborník tematicky zaměřený na čtenářskou gramotnost. Sborník bude opět rozeslán všem plně organizovaným školám a gymnáziím.

Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SŠ

Tato pomůcka pro střední školy vznikla na základě prvních zkušeností středních odborných škol, které si své školní vzdělávací programy (ŠVP) vytvořily v rámci systémového projektu Pilot S. Učitelé v ní naleznou charakteristiku jednotlivých částí ŠVP i praktický návod, jak při jejich tvorbě postupovat a jakým úskalím se vyhnout. Publikaci vydal Národní ústav odborného vzdělávání v roce 2007 a je dostupná zdarma na <http://www.nuov.cz/public/File/RVP/CDRVP/RVP/RVP%20metodika.pdf>

Palečková, J. a kol.: Hlavní zjištění výzkumu PISA 2006

Publikace přináší výběr nejdůležitějších výsledků třetího cyklu mezinárodního výzkumu PISA, který byl zaměřen na přírodní vědy. Seznamuje s definicí a pojetím přírodovědné gramotnosti v tomto výzkumu, prezentuje výsledky žáků v přírodovědné, matematické a čtenářské gramotnosti. Publikaci vydal Ústav pro informace ve vzdělávání v roce 2007 a je ke stažení na adrese: <http://www.uiv.cz/clanek/264/1157>

160 let od založení Ministerstva školství

Ministerium des öffentlichen Unterrichts (Ministerstvo veřejného vyučování) bylo založeno na základě nejvyššího rozhodnutí ze dne 23. 3. 1848. Mezi jeho pravomoci patřilo řízení a dohled nad veškerým školstvím, agenda kulturní správy a podpora věd a umění.